

ਐਮ.ਐਮ.ਐਸ ਬੇਦੀ ਜੇ.

ਸਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਹੋਰ—ਜਵਾਬਦਾਰ

CRNo. 2011 ਦਾ 161

ਫਰਵਰੀ 14, 2012

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 ~ ਧਾਰਾ 227 - ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 - S.2 ਬੀ.ਏਚ.), 3 72, 3 73(3), 384(7), 387, 388(2) - ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤੀ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ S.372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੇਕਰ ਕੈਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ S.372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ . ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕਰੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਤ ਸੀ - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੀਬਿਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ S.373 (3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ S.372 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ , ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ - ਐਕਟ ਦਾ S. 38 7 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ - ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਣਾ, ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 388 (1) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 372 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (bb) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦਾ (2), ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੋਨਿਕਾ ਬੀਬੀ ਸੂਦ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸੋਠ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2004 (3) ਸੀਸੀਸੀ 212 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੀਸੀਆਰਟੀਆਈ (ਆਈਸੀਏਟੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰੋਕਿਆ

ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ! ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ। *ਰੋਮਾ ਉਰਫ ਰਮਨ ਬਨਾਮ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਰਿਜ਼ਲੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, 1996 (1) PLR 294, ਆਈਐਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਖੋਜ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।*

(ਪਰਾ ੫)

ਵਿਕਰਮ ਬਜਾਜ, ਐਡਵੋਕੇਟ/ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਆਰ.ਡੀ.ਬਾਵਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂ।

#### **ਐਮਐਮਐਸ ਬੇਦੀ, ਜੇ.**

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925 (ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ 'ਐਕਟ' ਲਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੈਂਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ-1 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ), ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਵਾਇਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 14 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ/ਰਾਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ/ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਝੂਠ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਰਹੇਗਾ, ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 27 ਦਸੰਬਰ 2002 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਣਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨਿਆ

ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ/ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਮ ਕਰੇ। 14 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਦੇ ਇਲੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 388 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 384 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ

ਸੀ ਕਿ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਲੀ ਵਿਲ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੈਡਿੰਗ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ), ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ -ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਸਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 27 ਦਸੰਬਰ 2002 ਦੀ ਅਸਲ ਵਸੀਅਤ ਨੱਥੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 8 ਸਤੰਬਰ, 2010 ਨੂੰ ਵਾਇਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਉਲਟਾਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 388 (3) ਅਧੀਨ 8 ਸਤੰਬਰ, 2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 31 ਜੁਲਾਈ 2008 ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 359 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 2002 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 10 ਸੀਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ), ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਾਇਡ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 11 ਜਨਵਰੀ, 2008 ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 3 59 ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 31 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ 8.9.2010 ਦਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ,

ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੋ "ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਰਲੇਖ" ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 (3) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 373 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 387 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

(4) ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਡੀਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਈਡੀਆਰ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਬੈਂਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 2002 ਨੂੰ ਅਣ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਅਚੱਲ ਅਤੇ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਕਾਪੀ Bx ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। P1/A. ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਥਿਤ ਐਸ.ਓ.ਪੀ. ਅਤੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਖ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 388 (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 372 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀਬੀ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ। ਐਕਟ ਦਾ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਸਵਾਲ ਹੁਣ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, *ਮੋਨਿਕਾ ਬੀਬੀ ਸੂਦ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲ ਸੇਠ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਜੋ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ*, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੰਖੇਪ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਮ ਰੋਮਾ ਉਰਫ ਹਮਨ ਬਨਾਮ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਬਿਜਲੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2)*,

ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੁਕਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 372 ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫਾਈਕੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ: -

**"373. ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।-** (1) ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਗਾ-

(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ, ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(b) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ, ਜੱਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਲੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

(2) ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ।

(3) ਜੇਕਰ ਜੱਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਅੰਧਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇ।

(4) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੱਜ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ।"

(5) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ *ਮਾਧਵੀ ਅਮ ਮਾ ਭਵਾਨੀ ਅੰਮਾ ਬਨਾਮ ਕੁੰਜੀਕੁਟੀ ਪਿੱਲਈ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਪਿੱਲਈ (3) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ*, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ *ccrti ficatc* ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਸਬੰਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ।

(6) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 373 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸੌਖ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਪਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 100 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਰਸ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ- ਜਵਾਬਦਾਇਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਭਤੀਜਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਹੈ। ਹੋਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 8 ਸਤੰਬਰ, 2010 ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 14 ਜਨਵਰੀ, 2009 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ A ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਕਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਭਾਰਤ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਬੈਂਕ, ਫਰੇਜ਼ਕਪੁਰ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਫਰੇਜ਼ਕਪੁਰ ਕੈਂਟ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਸ. ਬਾਜਵਾ

(3) 2000 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 187

2597/HC ILR—ਸਰਕਾਰ। ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂ.ਟੀ., ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ